

KAM V OKLÍ

Údolí Wachau

Asi 30 km severně od St. Pöltenu leží historické město Krems. Od něj se proti proudu Dunaje táhne krásné údolí Wachau. Malebná krajina plná vinic a historie, zámků, klášterů, kamenných městeček a středověkých zřícenin končí po necelých 40 km v Melku. Celé údolí bylo zapsáno jako unikátní kulturní krajina na seznam památek UNESCO.

Cyklisté mohou využít dolnorakouskou Podunajskou stezku, která údolím prochází, milovníci vína ochutnat skvělé vzorky. Více IN 23/2005

Lilienfeld

Třitisícové městečko leží v malebném údolí Traisental (20 km jižně od St. Pöltenu). Zdejší cisterciácký klášter (největší středověký klášter v Rakousku) založil roku 1202 Leopold VI. Babenberský. Listina, kterou Friedrich II. Bojovný potvrdil založení kláštera, nese pečeť, na níž je poprvé vyobrazen rakouský erb. Klášter vyhořel v roce 1810. V interiéru kostela zaujmou varhany s 3288 píšťalami či náhrobky Leopolda VI. a jeho dcery Markéty Babenberské, ženy Přemysla Otakara II.

Lilienfeld se též proslavil jako kolébka alpského lyžování. Jeho průkopník, Čech Matyáš Žďárský uspořádal v březnu 1905 na blízkém vrchu Muckenkogel (1248 m) první závody v historii, což připomíná místní Bezirksheimatmuseum.

FOTO: ADELA POLÁKOVÁ

Historická náměstí pravidelně zaplňují nejrůznější řemeslné trhy.

→ počtu nebo snad o rok později císař Hadrián povýšil na „municipium aetium“. Uběhlo tři sta let a celá římská éra se chýlila ke svému konci, někdy kolem roku 400 tak nejslavnější dobyvatelé světa opouštějí i později Sankt Pölten.

Po roce 791 zde benediktini založili klášter a zasvětili jej sv. Hippolytovi. Díky tomu mnohem později získalo město také své jméno. V polovině 11. století směl klášter pořádat trhy. Historickou událost přinesl rok 1159. Pasovský biskup Konrád udělil osadě městský statut, jako prvnímu sídlu v Rakousku. Po roce 1560 se větší část populace přiklonila k tehdy módnímu protestantství. Již v roce 1575 sem ale dorazilo silné protireformační hnutí a po téměř půlstoletí mohli strážci katolické víry nadřazeným ohlásit: úkol splněn.

St. Pölten se dlouho vyhýbaly pohromy tak typické pro zbytek Evropy té doby. Nakonec i sedlácké obležení skončilo během nepokojů v roce 1597 neúspěšně.

Barokní tvář

Staré město, jak jej můžeme vidět dnes, začalo nabývat svých obrysů na samém konci 17. století. A zásluhu na tom mají především dva lidé. Barokní tvář vtiskli Sankt Pöltenu význační architekti Jakob Prandtauer a Joseph Munggenast. Působili tu rovněž i skvělí malíři Bartolomeo Altomonte a Paul Troger.

V roce 1785 se město stalo katedrálím. A zanedlouho navíc ještě posádkovým. Příliš mnoho vojáků na jednom místě nevěstí nikdy nic dobrého. A také že ne. V roce 1805 St. Pölten okupovali Francouzi. O čtyři roky později se tady dvakrát zastavil samotný Napoleon.

Průmyslová revoluce se nemohla vyhnout ani Dolnímu Rakousku. V roce 1858 sem dorazily vlakové koleje a Sankt Pölten se začínal úspěšně měnit na industriální centrum.

Závěr druhé světové války přinesl městu zkázu. Počítání škod v roce 1945 přineslo tristní výsledek: 39 procent budov bylo poškozeno nebo úplně zničeno. Opravovat a stavět znovu se ale začalo záhy.

Radniční náměstí

Střed centra tvoří podlouhlé obdélníkové náměstí Rathausplatz (Radniční). Dominantou jižní strany je radnice, symbol města, pět set let stará rene-

sanční budova, která byla později barokně upravená. Její osmiboká věž pochází z roku 1591. V západní části budovy odkryli restaurátoři fresky ze 16. století.

Náměstí lemují barokní měšťanské domy. Hned vedle radnice stojí tzv. „Schubertův dům“, jehož krásnou fasádu vytvořil vzpomínaný Joseph Munggenast. Další krásný dům lze vidět na západní straně (Rathausplatz 5), barokním rouchem ho opět opatřil Munggenast pro hraběnkou Marii Antonii Montecuccoli, která založila ve městě klášter karmelitánek.

Zraku by neměla uniknout ani budova Městského divadla, původně z roku 1820. Otisk nohou a rukou v bronzu na chodníku před ní patří slavnému tanečníkovi Vladimíru Malakovovi.

Svou dominantu má i opačný konec náměstí, tedy severní. Stojí zde františkánský klášter a kostel, jejichž význačným rozpoznávacím znakem je rokokoko. Svatostánek byl dokončen roku 1779, věž ovšem přibyla až po více než sto letech. Zatímco sochy světců Josefa, Terezy a proroka Eliáše na fasádě vytvořil neznámý umělec, hlavní „poklady“ interiéru mají „podpis“ více než známý. Oltář s obrazy vytvořil Martin Johann Schmidt, další z řady vynikajících barokních umělců.

V linii kostel – radnice stojí ve středu náměstí nádherně zdobený Sloup Nejsvětější Trojice, připomíná díky za překonání těžké doby moru, požárů, zemětřesení a válečných událostí v 18. století. Památník je poměrně unikátní, protože spojuje jak sloup, tak i kašnu.

Anglické slečny

Hned západně od radnice stojí na Prandtauer Strasse další kostel, karmelitánský. Kdo vytvořil barokní fasádu, dostatečně vysvětluje jméno ulice. Klášter i kostel poměrně záhy ztratily svůj sakrální význam, a to za vlády Josefa II. Klášter začal sloužit vojákům jako kasárna a kostel se stal skladištěm výstroje a střelného prachu.